

## VZPOMÍNKA NA doc. PhDr. VLADIMÍRA JOCHMANNA (13. 9. 1923–11. 9. 2008)

**Miroslav Dopita**

Když jsem se červnu 2008 potkal v olomoucké Kosinově ulici s docentem Vladimírem Jochmannem, netušil jsem, že se jedná o naše setkání poslední. Docent Jochmann byl plný elánu a sděloval mi, že právě překládá další knihu od Wolfganga Krause, s jehož dílem nás seznámil v dobách mého vysokoškolského studia v proseminářích ze společenských věd, které vedl. Dnes jsem se dověděl, že v noci zemřel, dva dny před svými 85. narozeninami. Přinutilo mě to se zamyslet nad tím, kdo nás opustil a jak hodně toho mezi námi a v nás zanechal.

S docentem Jochmannem jsem se seznámil jako s vedoucím Katedry sociologie a andragogiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v roce 1991 a jako se svým učitelem v letech 1992–1997. Postupně jsem si uvědomoval, že právě on je osobností, která vtiskla profil nově konstituovanému oboru andragogika na Univerzitě Palackého a že jeho pojetí andragogiky není jen teorií, ale i praxí a vizí jeho života.

Postupně jsme se jako studenti dovídali z kuloárů, ne z úst docenta Jochmanna, že v roce 1948 absolvoval studium filozofie a sociologie u profesora Josefa Ludvíka Fischera, prvního rektora obnovené Univerzity Palackého. V letech 1950 až 1966 působil jako učitel na řadě typů škol a jako kulturní pracovník (zakladatel Krajského vlastivědného muzea). Od roku 1966 pracoval na Katedře pedagogiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého, kde se (stejně jako mimo univerzitu) zaměřil na vzdělávání dospělých. Univerzitu byl nucen z politických důvodů opustit a pracoval jako učitel na škole při psychiatrické léčebně ve Šternberku a dále pak jako čerpadlář v maringotce, což mu umožnilo věnovat se překladatelské práci, se kterou se v období 70. a 80. let seznámil jen omezený okruh čtenářů, a to jen díky redakční radě brněnské samizdatové edice Prameny, jejíž byl Vladimír Jochmann členem. Proto se objevuje mezera v jeho vlastní „oficiální“ tvorbě mezi lety 1970–1990. Až v průběhu studia se člověk při čtení primární literatury dovídal z tiráže knih, že právě docentu Jochmannovi vděčíme za překlady zásadních děl z francouzštiny, ať jde o historicko-politologické práce Alexise de Tocquevilla, či novodobé

práce francouzských sociologů a filozofů jako jsou Raymond Aron, Raymond Boudon či Alain Finkielkraut. Minout nelze ani jeho překlady zásadních prací německy píšících autorů jako je Viktor Frankl, Wolfgang Kraus, Ulrich Beck a dokonce i práce Jana Patočky. Z dat vydání některých knih je zřejmé, že překlady zůstaly strukturujícím prvkem i jeho důchodového věku po skončení přímé pedagogické práce v roce 1997, kdy zkoušel poslední ročník studentů z integrální andragogiky a shodou okolností jsem do tohoto ročníku patřil. Ještě 26. a 27. června 2008 byl členem zkušební komise doktorských zkoušek v oboru andragogika.

Kromě pedagogické a překladatelské práce se věnoval docent Jochmann i práci organizační a koncepční. Zasloužil se po roce 1990 o zavedení studijních oborů sociologie a andragogika na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, byl řadu let předsedou oborové rady doktorského studijního oboru andragogika na FF UP a zasloužil se i o získání možnosti docentského a profesorského řízení pro svoji alma mater. Od počátku byl členem předsednictva Vzdělávací nadace Jana Husa a více než 10 let předsedou její správní rady. Byl řadu let členem předsednictva Asociace institucí vzdělávání dospělých (AIVD), stal se hlavním zakladatelem a řadu let předsedou České asociace distančního univerzitního vzdělávání (ČADUV), dále patřil mezi členy České pedagogické společnosti a Masarykovy české sociologické společnosti. Stál u zrodu Centra otevřeného a distančního vzdělávání Univerzity Palackého v Olomouci.

Jsem velmi vděčný, že jsem měl tu možnost se s docentem Jochmannem studijně, profesně i osobně setkávat a věřím, že jeho odkaz přinejmenším v plochách jeho autorské, překladatelské a pedagogické práce nám jej bude připomínat i nadále jako výborného učitele a skromného člověka.

V Olomouci 12. září 2008

Miroslav Dopita

**Výběr z bibliografie doc. PhDr. Vladimíra Jochmanna:**

- JOCHMANN, Vladimír. *Kapitoly ze sociologie výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1969.
- JOCHMANN, Vladimír. *Úvod do sociologie*. Olomouc: Krajský pedagogický ústav, 1969.
- JOCHMANN, Vladimír. *Úvod do sociologie výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1969.
- JOCHMANN, Vladimír, BOČKOVÁ, Věra. (eds.). *Antologie textů k andragogice*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1991.
- JOCHMANN, Vladimír. Výchova dospělých – andragogika. In *Varia sociologica et andragogica*. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 1992, s. 11–22.
- JOCHMANN, Vladimír. (ed.) *Andragogika. Teoretický seminář k pojetí andragogiky*. Olomouc : Středisko distančního vzdělávání UP, 1994.
- JOCHMANN, Vladimír. (ed.). *Aktuální problémy výchovy a vzdělávání dospělých. II*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995.
- JOCHMANN, Vladimír. (ed.). *Andragogika II : druhý teoretický seminář k pojetí andragogiky*. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 1996.
- JOCHMANN, Vladimír. *Distanční vzdělávání*. Olomouc : Česká asociace distančního univerzitního vzdělávání, 1995.

**Překlady z němčiny:**

- BECK, Ulrich. *Moc a protiváha moci v globálním věku : nová ekonomie světové politiky*. Přel. Alena Bakešová a Vladimír Jochmann. Praha : Sociologické nakladatelství, 2007.
- FRANKL, Viktor E. *Lékařská péče o duši. Základy logoterapie a existenciální analýzy*. Přel. Vladimír Jochmann. Brno: Cesta, 1994.
- FRANKL, Viktor E. *Vůle ke smyslu. Vybrané přednášky o logoterapii*. Přel. Vladimír Jochmann. Brno: Cesta, 1994.
- KRAUS, Wolfgang. *Kultura a moc. Proměna přání*. Přel. Vladimír Jochmann. Olomouc: Votobia, 1993.
- PATOČKA, Jan. *Co jsou Češi?* Přel. Vladimír Jochmann, Pavel Kouba, Ivan Chvatík. Praha: Panorama, 1992.

**Překlady z francouzštiny:**

- ARON, Raymond. *Esej o svobodách*. Přel. Vladimír Jochmann. Bratislava: Archa, 1992.

- ARON, Raymond. *Demokracie a totalitarismus*. Přel. Vladimír Jochmann. Brno: Atlantis, 1993.
- BOUDON, Raymond a kol. *Sociologický slovník*. Přel. Vladimír Jochmann. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004.
- FINKIELKRAUT, Alain. *Destrukce myšlení*. Přel. Vladimír Jochmann. Brno: Atlantis, 1993.
- TOCQUEVILLE, Alexis de. *Starý režim a revoluce*. Přel. Vladimír Jochmann a Adriena Borovičková. Praha: Academia, 2003.
- TOCQUEVILLE, Alexis de. *Demokracie v Americe I. a II. díl*. Přel. Vladimír Jochmann. Praha: Lidové noviny, 1992.